

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 273

Maribor, četrtek 29. novembra 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarife

Oglaš sprejema tudi oglašni oddatek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Demontiranje Maribora in SLS

SLS ima sicer v Mariboru najvišjega funkcionarja občinske samouprave, gospoda župana, in bi torej nedvomno morala biti izredno interesirana na razvoju in razcvitu naše severne metropole. Ta njen interes bi se pa moral kazati ne le v povdarjanju onih momentov, ki so za SLS iz partizanskih vidikov ljubi in dragi, ampak bi moral najti izraza tudi v obrambi raznih ekonomskih in drugih dobrin in ugodnosti, ki so v korist ne le SLS, ampak širokim slojem prebivalstva mesta in tudi široke okolice. Dejstva pa govore, da temu ni tako, in da kaže SLS naravnost pregrešno anarhijo napram vitalnim vprašanjem Maribora.

Le pogledimo! Dr. Korošec je predsednik vlade, torej poleg drugega ustavnega činitelja vsekakor najvišji funkcionar v naši državi. Njegov finančni minister izdela uredbo o organizaciji finančne uprave, v kateri enostavno z eno potezo peresa skartira finančno direkcijo v Mariboru, ter določi za vso Slovenijo samo eno finančno direkcijo v Ljubljani. Ne bomo tu ponavljali vseh onih prestižnih, ekonomskih, finančnih, socialnih in drugih momentov, ki so jih dovolj iznesle najrazličnejše korporacije in organizacije proti tej nameri finančnega ministra. Ugotoviti pa moramo dejstvo, da je pač dr. Korošec obljubil, da se bo zavzel za nadaljni obstoj finančne direkcije v Mariboru že iz ozirov na svojega pristaša, g. fin. ravnatelja dr. Povaleja, ki bi ga pri združitvi vse Slovenije pod eno finančno direkcijo težko bilo kam dajati na enakovredno mesto. Kasneje se je izgovarjal, češ da je zadevo prepustil svojemu poslanskemu klubu, v katerem pa so očitno — dasi številčno slabši — prevladali »kranjski« poslanci. Tako je ostalo pri lepih obljubah, ki so jih dajali deputacijam raznih korporacij in organizacij po vrsti gg. veliki župan, oblastni predsednik, poslanci Žebot, Vesenjaka in drugi, ter sam vladni predsednik dr. Korošec itd. Storilo pa se ni v obrambo interesov Maribora s te strani prav ničesar in je finančni minister lahko neženirano pozval finančno ravnateljstvo v Mariboru, še predno je uredba sploh v veljavo stopila, da naj izvrši likvidacijo. Kje so bili mogočni gospodje od SLS, da branijo interese Maribora?! Zakaj so se v tem slučaju potuhnili?!

Komaj je za nami prvo razburjenje radi finančne direkcije, že prihaja glas o drugem atentatu na Maribor, o novi demontaži, ki se namerava izvršiti pod vladno »največjega Slovenca«. Trdovratno se vzdržuje vest, da nameravajo premestiti iz Maribora v Beograd kontrolo dohodkov. Kakor se zdi nepoznavalcu razmer stvar na prvi pogled morda malenkostna, bo vsakdo, ki razmere dobro pozna, pritrđil, da bi tudi bil za Maribor težek udarec, in da je treba zato napeti vse sile, da se ta namera prepreči in tako obvaruje Maribor pred novo demontažo. Ako bi pa vlada namero vseeno izvršila, potem bodo vedeli Mariborčani, kaj še imajo dati na lepem besede raznih poslancev SLS,

Potres na Španskem

V OKOLICI BARCELONE JE POTRES PORUŠIL VEČ VASL — VEČ ČLOVEŠKIH ŽRTEV. — ŽELEZNIŠKA NESREČA.

MADRID, 29. nov. V Barceloni so včeraj ob 14. zabeležili močen potresni sunek, ki je napravil zlasti v okolici mnogo škode. V vasi Argentini se je porušilo več hiš, pri čemur je našlo smrt tudi več ljudi.

PARIZ, 29. nov. »Journal« poroča iz Madrida, da je napravil potres zlasti v okraju Musleta ogromno škodo. 4 vasi

so morali takoj izprazniti in prenočuje prebivalstvo za silo na prostem. Zveza med Vilo in Valencio je prekinjena. Ker je potres razdril tudi železniško progo, se je ponesrečil osebni vlak. Sedem vozov se je pri tej priliki popolnoma razbilo, 22 oseb je bilo ranjenih, med njimi 8 težko.

Naši izseljenci in naša država — na kriza

BEOGRAD, 29. nov. V današnji »Politiki« objavlja znani vodja naše emigracije v Južni Ameriki, veleindustrialec in brodolastnik Petrinović mnenje naših emigrantov o politični krizi v Jugoslaviji. Petrinović naglašja, da praktični ljudje trgoveškega duha zelo obsojajo političen nered v domovini, kakor bi obsojali vsako deorganizacijo v kakršnekoli si bode gospodarskem podjetju. V Ameriki so že pred 20. junijem obsojali svoječasno abstinenco HSS iz narodne skupščine in jo obsojajo tudi danes, čeprav obenem priznavajo, da je sedanja abstinenca upravičena. Kar se je namreč zgodilo v beograjski narodni skupščini, je brez primere v parlamentarni zgodovini. Hrvati morajo dobiti zadostno ščenje. Koroščeva vlada je prava provokacija vseh prečanov. Edini izhod iz sedanje krize je sestava nevtralne vlade strokovnjakov, ki naj bi ostala vsaj pol leta na krmilu, da uredi upravo, nakar naj bi se izvršile volitve. Nova narodna skupščina pa naj takoj prične delo za revizijo ustave, da zagotovi resnično in stvarno enakopravnost vseh državljanov v Jugoslaviji. Le na ta način more biti zagotovljen uspešen razvoj države.

Nova železniška nesreča

BEOGRAD, 29. novembra. Danes dopoldne se je pripetila nova železniška katastrofa in sicer pred samim Beogradom na t. zv. Carevi Čupriji med beograjsko in topčidersko postajo. Trčila sta mešani in tovorni vlak. Udarec je bil tako silen, da sta se lokomotivi dobesedno zarili druga v drugo, 12 vozov pa je zdrknilo preko nasipa. Po dosežanjih ugotovitvah je 1 mrtev, več pa ranjenih. Strojovodnji tovornega vlaka je odrgalo obe nogi. Nesrečo je zakrivil prometni uradnik, ker je dal predčasno znamenje za odhod tovornega vlaka.

Balezen angleškega kralja

LONDON, 29. nov. Kralj je prebil minulo noč mnogo mirnejše. Nekaj časa je tudi spal. Sicer pa je zdravstveno stanje neizpremenjeno in obstoja radi vnetja trebušne mreže še vedno velika nevarnost. Temperature je še vedno zelo visoka. Prestolonaslednik, princ waleški, je prispel sinoči v Dar es Salaam, odkoder bo nadaljeval potovanje s križarko, katero mu je poslala vlada nasproti. S križarko se bo peljal do Brindisija, od tam pa namerava poleteti z letalom v London.

Korošca, Žebota, Vesenjaka, Hohnjca itd., ki so vsi iz Maribora in ki bi jim morali biti interesi Maribora še posebej pri srcu.

Oblastni poslanec — morilec

BEOGRAD, 29. nov. V Prizrenu je bil aretiran včeraj bivši radikalni skupščinski in sedanji oblastni poslanec Ramazan Fejzula Blaca, ki je obtožen, da je za časa okupacije Srbije v svetovni vojni umoril nekega srbskega oficirja, njegovo hčerko in 3 železničarje. Vzel jih je na prenočišče, ponoči pa jih je zaklal in oropal. Ovadil ga je njegov hlapec, s katerim se je sprl. Aretacija je izzvala veliko senzacijo, ker spada Ramazan med najuglednejše meščane.

Divjanje legarja v Lyonu

PARIZ, 29. nov. Epidemija legarja je zavzela v Lyonu katastrofalne dimenzije. Dosedaj je obolelo že nad tisoč oseb. Minulo noč so podlegle zopet štiri osebe tej bolezni, tako da znaša dosedaj število žrtev že 150.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 29. novembra ob 20. uri »Adieu Mimi« ab. A.

Petek, 30. novembra. Zaprt.

Sobota, 1. decembra ob 17. (5.) uri »Slavnostna akademija«. — Ob 20. uri »Dobri vojak Švejk«. Gostovanje gosp. Daneša.

Nedelja 2. decembra ob 15. uri »Dobri vojak Švejk«, gostovanje g. Daneša. — Ob 20. uri »Adieu Mimi«.

Slavnostna akademija v mariborskem gledališču. Dne 1. decembra ob 17. (5.) popoldne bo v mariborskem gledališču slavnostna akademija. Na sporedu je predavanje g. dr. Fr. Sušnika o slovenski umetnosti v svobodni državi in v Mariboru, nadalje recitacije ter na koncu Koroljeva enodejanka »Jugana, vila najmlajša«.

Gostovanje g. Daneša v mariborskem gledališču. V soboto 1. decembra zvečer in v nedeljo, 2. decembra popoldne gostuje priljubljeni umetnik g. Daneš v svoji najpopularnejši vlogi kot Švejk v mariborskem gledališču.

Ptujsko gledališče. Tretje gostovanje mariborskega gledališča bo v ponedeljek, 3. dec. Vprizori se nad vse zabavna duhovita moderna Fuldova komedija iz zakonskega življenja »Ognjenik«. Ta predstava ni primerna za deco, zato pa bo odraslim toliko bolj ugajala.

Adieu Mimi,

to je ime opereti, kateri sta spisala Alexander Engel in Julius Horst sicer prav brezpomemben, prazen in celo nemogoč libretto, a zato do skrajnosti zabaven in poln včasih duhovitih zapletljajev, da se komične situacije kar vrstijo in gromadijo in se občinstvo mora dodobra in iz srca nasmejati. Dejanje na sebi je zelo enostavno. Bančni tajnik želi postati ravnatelj in ve, da more to postati le potom žene, ki se morala za to žrtvovati

prezidentu. Toda on najame v to svrhu šantezo Mimi, ki nastopa kot njegova žena in izsilj imenovanje, ki ostane veljavno tudi po odkritju sleparije. Ta preprosta snov pa je prepletena z najrazličnejšimi triki, ki jih povzročajo nastop tajnikovega očeta, tajnikove žene, prezidentove žene in drugih, tako da se skombinirajo smešni prizori kar ad hoc. Snov sicer primernejša za burko nego za opereto, vendar po tem nikdo ne povprašuje.

Glasbene točke za to opereto je prikrbel znani komponist lahkega žanra in humorist dr. Ralph Benatzky. Njegova muzika nima nič individualnega. Polna je dunajskih refleksov in fraz, a vendar ima par pjes, ki so zelo sugestivne in so se popularizirale prav hitro, tako da figurira ta opereta že na vseh večjih odrih. Živahnost dejanja, nakopičeni zdravi in nezdružljivi ter lahkotna in vsem se laskajoča glasba so ji prikrbele zmagovite in neizbežne uspehe ter zasiguralo dolgo življenje.

V našem gledališču smo doživeli v torek 27. tm. premijero te operete, ki je napolnila hišo z občinstvom skoro do zadnjega kotička.

V glavnem je bila sveže, živahno in zabavno podana, s prav majhnimi ekscesi, a zato z veliko temperamentnostjo. Izmed vseh operetnih predstav v tej sezoni je bila ta najboljša in vse kaže, da bo zanimala občinstvo še pogostoma.

Naslovno vlogo je igrala Udovičeva, ki je prav dobra in včasih kar izvrstna Mimi, zdaj ognievita, zdaj sentimentalna in taka tudi v petju s svojim krepkim in zvonkim glasom. Vloga je precej velika in radi večkratnih plesov tudi naporna, vendar jo je zmagala z lahkoto. Pogostoma je v družbi drugih igralcev bila aplavdiran ob odprtem odru in bila obdarjena z raznim cvetjem.

Druga večja ženska vloga, prezidentova gospa, je bila v rokah Savinove, ki je znala s posebnimi komičnimi gestami docela zabavati občinstvo.

Od moških vlog so najvažnejše tri: prezident, tajnik in papa (tajnikov). Prva je bila poverjena Skrbinšku in reči je treba, da je bila izbera srečna, kajti Skrbinšek je topot iztaknil dobro operetno in zabavno žilico; patetični ton mu je domala izginil in tako je prav. Zato pa je bil večkrat predmet burnih aplavzov, zlasti ker je bil glasovno dobro razpoložen in tudi okusen in prijeten v horeografskih momentih. Tajnik Harastović je imel takoj občinstvo na svoji strani in skrbel ves čas za humor, dasi se tudi on ni mogel izogniti gotovim pri plesih potrebnim herkuljskim činom. Nobeden mu ni zameril, če je njegov »tenor« razbit, nasprotno prejel je zanj polno cvetlic.

Vloga papana pa je eksplozivno in pljuvajoče podal Rasberger, ki je tudi mnogo pripomogel k uspehu igre.

Tudi ostale vloge so bile dobro zasedene, tako je bila Starčeva čisto primeren tajnikova žena, Pavel Kovič pa izbořen sodni izvršilni organ (v prologu je igral tudi komponista). V Tovorniku je bilo kot pol. komisariju le preveč vulganske narave, in prav prijetne so bile tudi tipkarice in služkinje.

Opereta je kratkomalo šla veselo mimo nas, posamezna dejanja so bila tehnično izvrstna in splošni ton s prav malimi neslanimi izjemami prikladen. Le pavze so nekoliko daljše kot po navadi, to pa radi velikih izprememb v scenerjah in projektor ni hotel funkcionirati.

Zaslugo za uspejo predstavo imata Harastović kot režiser in kapelnik L. Herzog, kateremu je ves ansambl res pazno sledil.

Danes je druga predstava (za ab. A).

Strahote trahoma v Jugoslaviji

Beseda in bolezen trahom — ste bili pri nas v Sloveniji svoj čas skoro nepoznani. Danes pa se mora baviti s tem poleg naših zdravnikov žal tudi naša javnost, in mariborska oblastna samouprava je sedaj že drugič vstavila v svoj proračun večje zneske za pobijanje trahoma.

Predvsem kaj je trahom? Bolezen, koje izvor pravijo, da je v Egiptu, kjer je bolezen bila svoj čas strašno razširjena in se celo imenuje ponekod tudi »egiptovski očesni žar«. Je to nalezljiva očesna bolezen, ki se širi na razne načine (z uporabo skupnih obrisač, robcev, umivalnikov, perila, orodja itd.) s prenosom bacila z obolelega na zdravo oko. Socialni pomen trahoma tiči v komplikacijah na roženici, ki lahko vodijo do oslepelosti. Zato se je predvsem izogibati skupne porabe gori navedenih predmetov, zdraviti pa je treba začeti takoj, čim se na očesih opazi, da ni vse v redu. Zdraviti more samo pravi zdravnik. — Zdravljenje je zelo dolgotrajno, tedne, mesece in tudi — leta. Raditega mnogi mislijo, da je trahom sploh neozdravljiv, toda po krivici. Čim delj se zdravljenje opusti, tem težje postane in tem težje so tudi posledice.

Pri nas se med ljudstvom žal trahomu ne pripisuje važnost, ki jo zasluži z ozirom na velik socialni svoj pomen, n le tako je razumljivo, da se od okrog 30—40.000 trahomskih bolnikov v državi leči danes komaj 8—10 tisoč. Na eni strani je vzrok temu pomanjkanje ambulatorijev (dasi jih je na papirju 24) in zdravnikov, ki bi bili izobraženi v lečenju trahoma. Potrebno je, da centralna zdravstvena oblast v tem pogledu stori mnogo več, potrebno pa je zlasti, da one oblastne samouprave, ki so s trahomom prizadete, ustanove zadevne ambulatorije in pošljejo vsaj nekaj zdravnikov v tečaje za lečenje trahoma. Predvsem pa je potrebno pobijanje trahoma s poučno profilakso potom predavanj zdravnikov odraslim in šolski deci. Glavno sredstvo v boju proti trahomu je vzgoja naroda k čistosti, ker so dobra tla za širjenje trahoma predvsem tam, kjer je higijena

zanemarjena. Pomagati pa morajo zlasti tudi naši Okrožni uradi za zavarovanje delavcev, ker je trahom skoro izrazito delavska bolezen, zlasti med sezonskimi delavci.

V pokrajinah naše države se je trahom najprej pojavil v Vojvodini, kamor so ga zanesli vojaki z vojaških vaj v Galiciji, in odkoder se je korakoma širil med Donavo in Savo ter ob obalah obeh rek in Drave. Prve sledove te bolezni med Hrvatji in Srbji zasledimo l. 1885, ko je pri petrovaradinskem obmejnem polku od 920 vojakov jih 238 imelo to bolezen. Istočasno so civilne oblasti ugotovile, da je od prebivalstva v Alibuaru, Pančevu in Kovačici bolehalo 50% na trahomu, in da je bila bolezen po vsej Vojvodini neverjetno razširjena, radi pomanjkanja higijenske kulture in slabih narodnih šeg. Bolezen se je od tam širila v Srem in na Hrvaško do Jadranskega morja. Na Hrvaškem je dr. Lušič - Matković leta 1895 naštel že 15.000 bolnikov na trahomu. Zlasti se je bolezen razširila tudi v Medmurju in Prekmurju, kjer je bilo v istem letu krog 2000 oseb, ki so se zdravile od trahoma. Koliko slučajev je pa bilo skritih! V ostali Sloveniji (izven Prekmurja) se je trahom pojavljal le v malem obsegu. Položaj glede obsega trahomske bolezni je ostal prilično stacionaren do svetovne vojne. Tekom vojne se je razširila bolezen tudi še v ostalih delih današnje države, zlasti pa zopet med avstrijsko-ogrskimi vojniki jugoslovanske narodnosti, ki so se sami inficirali, da se tako odtegnejo vojni službi. Razširil pa se je trahom tudi v srbski vojske, ki je bila v okuženih krajih Alžira, Tunisa in Krfa. Po končani vojni so vojniki raznesli bolezen širom države. Danes jo pa raznašajo pri nas zlasti sezonski delavci iz Medmurja in Prekmurja, in sice v toliki meri, da stvar postaja veliko in resno zlo, lečenje bolezni pa težak socialno-medicinski problem. Najhuje na stvari je namreč to, da ljudje tudi najhujšega slučaja trahoma ne vzamejo tragično, da mnogi raje riskirajo po eno oko ali polovico vida, nego da bi se dali — magari tudi brezplačno — lečiti.

Mariborski in dnevni drobiž

Proslava državnega praznika 1. decembra

V proslavo 1. decembra kot desetletnice proglasitve ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupno državo se bo ob prisotnosti zastopnikov civilnih, avtonomnih in vojaških oblastev ter uradov vršilo v tukajšnji stolni in mestni cerkvi ob 9.30 dopoldne zahvalno bogoslužje.

Za javne funkcionarje, ki žele po cerkveni svečanosti predložiti na Najvišjem mestu izraze svoje udanosti, bo v sprejemni dvorani velikega župana mariborske oblasti do 18. ure vpisna knjiga na razpolago.

Cerkvena proslava dneva v tukajšnji pravoslavni kapelici bo ob 9. dopoldne.

Državna poslopja in drugi javni uradi razobesijo ta dan zastave. V vseh držav in drugih javnih uradih, nadalje tudi v obrtnih in trgovinskih podjetjih počiva delo ves dan.

Someščani!

Due 1. decembra 1928 se vrsti deseta radostna obletnica ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupni domovini ter končna odločitev o pripadnosti Maribora kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Da ta velik praznik čim dostojnejše praznujemo in damo duška vsej velikosti radosti, ki nas navdaja ob teh slovesnih trenutkih, pozivam vse mariborsko meščanstvo, da svoja poslopja in stanovanja dne 1. decembra okraši z državnimi in narodnimi zastavami. Mestni župan mariborski: Dr. Alojzij Juvan, s. r.

Vlaki dne 1. decembra v Maribor

Iz Prevalja v Maribor redni povečani vlak ob 5.30, prihod v Maribor ob 7.38. Iz Ljubljane posebni vlak okoli 4. zjutraj, prihod v Maribor okoli 9. ure.

traj, prihod v Maribor okoli 9. ure.

Iz Zidanega mosta posebni vlak okoli 6. zjutraj, prihod v Maribor okoli 9. ure.

Iz Poljčan povečani šolarski vlak ob 6.38, prihod v Maribor ob 7.31.

Iz Ljutomera močno povečani redni vlak ob 6 zjutraj, ki bo vozil kot posebni vlak za kotoribskim vlakom in pride v Maribor ob 9.20, kotoribski pa ob 9.10.

Iz Št. Ilja redni povečani vlak ob 6.40 zjutraj, prihod v Maribor ob 7. uri. —

Nabiralci (obeh spolov) podpisov za majniško deklaracijo iz leta 1917

se naj dne 1. decembra zberejo na Trgu svobode pri tablici z napisom: »Nabiralci podpisov deklaracije iz leta 1917. —

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico

prosi hišne lastnike, da okrasijo o priliki desetletnice ujedinjenja na dan 1. decembra svoje hiše z zastavami ob glavnih cestah, v kolikor mogoče tudi ob stranskih ulicah.

Bakljada.

Na predvečer narodnega praznika, dne 30. t. m. priredi godbeno društvo »Drava« slavnostno bakljado. Zbirališče ob 18. uri pred Narodnim domom. Bakljada bo šla po Tattenbachovi in Sodni ulici, Aleksandrovi cesti do glavnega kolodvora, kjer se pridruži veržejska garda, nato po Maistrovi in Cankarjevi ulici na Aleksandrovo cesto, Slovenska, Gospodska ulica, Ulica 10. oktobra, Stolni trg, Stolna ulica, Glavni trg do Narodnega doma, kjer bo razhod. Občinstvo naj po možnosti prinese s seboj lampijončke. —

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani

ima v sredo, dne 5. decembra ob 8. dopoldne v svoji dvorani javno ple-narno sejo. —

Primorci!

Vsi do zadnjega moramo biti v manifestacijskem obhodu 1. decembra brez ozira na to, kako se bo reševalo in končno pravično rešilo vprašanje ureditve naše države. Nam bodi pred očmi zasužnjena domovina, kjer gori streha nad glavo naših bratov in sester. Jugoslavija je za nas in njih cilj hrepenenja, je beseda, pri katere izgovarjanju nam in njim kri hitreje valovi in srce močneje utriplje. Zberimo se vsi pod okriljem društva »Jadran« ob 9.30 uri na Trgu svobode.

Mariborsko slovensko žensko društvo

poziva vse svoje članice, da se polnoštevilno udeležijo manifestacije na proslavi osvobojenja Maribora. Sestanek je skupno s članicami ženske podružnice CMD ob pol 10. dopoldne pred tvrdo Pugalj na Trgu Svobode. —

Omejen promet v Kopališki in Vetrinjski ulici.

Ob priliki proslave desetletnice osvobojenja Maribora in narodnega ujedinjenja dne 1. decembra se Kopališka in Vetrinjska ulica od 10.30 do 13. ure zatvorite za vozovni in avtopromet. Vsa vozila naj uporabljajo v gornjem času Frančiškansko, oziroma Sodno ulico. —

AKADEMIJA SOKOLA V MARIBORU DNE 30. NOVEMBRA

Dvotirna proga Zagreb—Beograd.

Pred kakima dvema mesecema je bil, kakor znano, otvoren prvi del drugega tira na naši glavni železniški progi; to je bilo na progi Zemun—Vinkovci. Predvčerajšnjem smo javili, da so se pričele poskusne vožnje tudi že na drugem delu novega tira Vinkovci—Brod. Danes pa javljajo iz Zagreba veselo vest, da je dogotovljen poslednji odsek nove proge Brod—Novska. Tako sta Zagreb in Beograd že zvezana z dvotirno železnico, kajti od Novske do Zagreba se smatra za drugi tir ona proga preko Dugega sela. Tovorni promet se otvori na drugem tiru že prihodnji mesec, osebni pa baje z novim letom. Pri gradnji železnice je bilo zaposlenih 20 tisoč delavcev. V kratkem pričnejo s polaganjem tračnic za drugi tir tudi na progi Zagreb—Zidani most. Upajmo, da posihmal ne bo več toliko železniških katastrof. —

Poskus samomora obupane starke.

Davi ob pol 8. je prejel rešilni oddelek od policije obvestilo, da si je na Koroški cesti 47 stanujoča 66letna zasebnica Ernesta Barely hotela vzeti življenje. Z navadnim kuhinjskim nožem si je prerezala žile na notranji strani komolcev. V veliki revščini živelo obupanko je rešilni oddelek odpeljal v bolnico. Policijsko poročilo pravi, da je revica storila obupno dejanje v trenutni duševni zmedenosti. —

Pregnani tatovi.

Trgovec Gajšek na Ruški cesti je včeraj opazil v kleti svojega stanovanja neznanega moškega, ki je bliskoma zbežal po stopnicah in izginil na ulico. Na gospodarjev klic se je med tem pojavila kuharica in neki pasant, ki so drzne begune zasledovali. Pred vhomod je izmovič imel čuvaja, ki pa vsekakor ni bil preveč zanesljiv. Strah ju je podil, da jima zasledovalci niso mogli slediti. Izginila sta brez sledu, vendar pa so enega domačini spoznali. Na stopnicah, ki vodijo v klet, je bilo raztreseno perilo, ki ga je naložil pregnani tat, a ga je v prese-nečenju zopet izpustil, ker bi sicer z bremenom ne mogel priti na varno. Trgovec trdi, da je nabral za 2500 Din perila. Policija je uvedla preiskavo. —

Za lovce in gospodarje zelo važen je gotovo »Zakon o posesti in nošenju orožja«, ki se dobi v s strokovnjaškim uvodom onemrejeni izdaji pri Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova c. 13.

Zborovanje upnikov Slavenske banke se je vršilo 28. t. m. v restavraciji Halbwidl, na katerem je mariborski upniški odbor podal poročilo o svojem delovanju in stanju konkurza Slavenske banke. Enoglasno je bila sprejeta resolucija, da se uprava naj-energičnije pozove, da prične nemudoma z izplačilom vlog, ker je spor z Länderbanko likvidiran in se je nabralo dovolj gotovine za vsaj delno izplačilo: Soglasno je tudi bil sprejet sklep, da se malo upništvo obrne pis-meno kar potom deputacije na g. A. Westena kot upravnega svetnika Slavenske banke ter na T. P. D. s prošnjo za prispevke v svrhu zboljšanja kvote malim upnikom v Sloveniji. Upniki, včlanjeni pri mariborskem upniškem odboru, ki niso prisostvovali sestanku, se naprošajo, da se čim preje zglase v pisarni g. dr. Rapotca, Aleksandrova cesta 16, da podpišejo prej omenjene vloge.

Dobrovoljci!

Zbirališče dne 1. decembra radi proslave narodnega ujedinjenja na Slomškovem trgu pri vходу Ulice 10. oktobra ob 9.15. Savez dobrovoljaca, srezki odbor Maribor.

Občni zbor »Dijaškega doma«.

Društvo »Dijaški dom« v Mariboru je imelo včeraj občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika dosedanji podpredsednik g. dr. Alojzij Lešnik, za podpredsednika pa g. dr. Viktor Kac. Ostali odbor je ostal neizpremenjen. Več o obnem zboru tega humanitarnega društva v kratkem.

Vina ne prenesem.

O tej dogmi je prepričan on še bolj njegova zvesta in nad vse skrbna družica življenja. To je I. M., ki je v kratkem času absolviral že nešteto kapitulacij pred — alkoholom. Vendar ga vsi do sedaj izgubljeni dvoboji s tem nevidnim vitezom, ki se skriva v sladki tekočini in biva v kozarcih, niso izučili oz. mu vzeli poguma. Sinoči je zopet vrgel rokavico temu sovražniku vsega človeštva — kakor pravi — in boj se je začel. In kaj se je zgodilo? Pozno ponoči je obležal v mlaki krvi na Grajskem trgu, kjer je na opolzku pločniku izgubil ravnotežje — dobivši usodni sunek od svojega nasprotnika, velmožnega viteza — alkohola... Ko so ga sočutni ljudje spravili v varno zavetje, je dejal resignirano: »Saj pravim: Vina ne prenesem...«

Nepoboljšljiva Roza.

Roza V. je za več let izgnana iz Maribora. Včeraj pa se je zopet vrnila in priredila gostom neke tukajšnje kavarne »pikantno« atrakcijo. Iz zivalno je sedla v polni kavarni na mizo in takoj pričela izzivalno koke-tirati. Ker pogledi brččas niso dovolj zategli, se je poslužila radikalnejšega sredstva. Gostje so se zgražali, nekaterim pa je bila Rozika v veliko zabavo. Končno je slekla še nogavice. Mož postave jo je prijel, predno je utegnila poravnati račune in jo odpeljal na stražnico, kjer je v obupu obkladala stražnika z vsemi mogočimi delikatesami iz njenega specialnega besednjaka. Nepoboljšljivo Rozo so vtaknili v zapore, končno nagrado pa ji bo podelilo sodišče. —

Proslava 1. decembra v Studencih se bo vršila v soboto v Sokolskem domu z godbo, deklamacijami in telovadnimi točkami vseh oddelkov. Začetek točno ob 20. uri. Vstop prost. Po zaključku proslave ni nikake proste zabave.

Velika ljudska veselica

bo 1. dec. v Narodnem domu. Igra sokolski orkester in »Drava«. Začetek ob 20. uri. Vstop prost. — 2261

Pri hemeroidih,

težkem stolu, bolečinah v črevesju in v boku, pri težkem dihanju, vrtoglavici, doseže poraba Franc Jožefove vode olajšanje in često popolno ozdravljenje. Strokovnjaki za notranje bolezni priporočajo v množičnih slučajih, naj se pije dnevno zjutraj in zvečer polovica čaše Franc Jožefove vode. 2098

O oporokah in darovih

HUMORISTIČNI TESTATORJI. — CARNEGIE IN ROTHSCHILD.

Nedavno je bil v angleški zbornici predlog, naj se razveljavijo oporoke, ki so očitno škodoželjne in zasmehljive. Predlagatelji so navedli več konkretnih slučajev. Največ je bilo takih, kjer so se možje maščevali nad svojimi ženami deloma s tem, da so dedščino vezali z grotesknimi in težkim pogoji, ki so dedinji omejevali osebno svobodo, ali pa, da so jim zapuščali kako zasmehljivo malenkost.

Poleg zlobnih so pa tudi humoristične oporoke in od teh naj sledi nekaj resničnih primerov:

Neki odvornik si je nagrajil veliko premoženje, ker je vneto in spretno izkoriščal vse strastne pravdarje svojega kraja. Bil je samec brez ožjega sorodstva in ko je umrl, se je zvedelo, da je ves svoj denar zapustil ukrajini — umobolnici. V njegovi oporoki je stalo: »Od norcev sem denar dobil in norci naj ga dobijo nazaj.«

Oporoka učitelja v Hörde pa začena s pomembnimi besedami: »To je moja zadnja in obenem tudi prva volja, katero mi je pustila moja žena Ana Marieta, rojena Lüttschwager.«

Bogati Eohnstein, ki je živel do zadnjih par let svojega dolgega življenja vedno na deželi, se je v Berlinu še na smrtni postelji izkazal kot mož starih običajev.

V svoji oporoki je zapisal:

»Moderne vpepelitve v krematoriju ne maram. Moja zadnja želja je tudi, da se me pokoplje, kakor sem vajen že od mladosti.«

Nedavno je umrl v New Yorku bogat slaščičar ter si ohranil trajen spomin s sledečo oporoko:

Določil je 26.000 dolarjev, da se od obresti tega kapitala vsako leto na dan,

ki je bil njegov rojstni, pogosti 90 otrok njegovega okraja s pecivom in sladko smetano. Za pogostitev predpisuje oporoka:

Najprej naj godba zaigra »Yankee Doodle«, potem naj najstarejši od otrok deklamira nekaj veselega v njegov spomin in nazadnje naj vsi zapoje njegovo pesem o »veselem slaščičarju«.

In sedaj še primer za humor pri darovih.

Milijonar Carnegie velja po pravici za najdobrotljivejšega Amerikanca. Ogromne svote je že razdal za razne dobrodelne in kulturne ustanove. Mož pa je razdelil darove tudi osebno ter je večkrat popolnoma nepoznan obiskal razne javne prostore in prireditve, kjer se je apeliralo na dobrosrčnost prisotnih.

Nekoč ga zanese pot do preproste hiše, iz katere je slišal glasove orgelj. Vstopil je ter videl, da se nahaja v cerkvi zamorske cerkvene občine. Ostal je do konca obreda in ko so pobirali, kakor običajno »mile darove«, je položil dolarski stotak na krožnik. Krožnik je bil izročjen pastору, ki se je obrnil do vernikov z besedami:

»Bratje, Bog nas je blagoslovil! Nabrlo se je 5 dolarjev in če ni bankovec, ki ga je dal oni-le stavec z dolgo sivo brado, ponarejen, imao 105 dolarjev. Na kolena, bratje, in molimo, da bi bil bankovec pravi!«

Rothschild je prišel nekoč v Regensburg ter obiskal tudi sinagogo. Ko je opravil svojo versko dolžnost in stopil na cesto, ga je nagovorila neka beračica z besedami: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« — Rothschild ji je dal večji dar, potem pa pokazal na stolp stolnice z besedami: »Ta pa stanuje tam preko pota!«

ki napoveduje, da bo 20 minut nastopilo stanje brez zavestnosti. Vse bo izgubilo občutek težnosti. In res, gibanje v kabini je zelo lahko, kajti vseh se je polastil občutek brezprostornosti. Potniki so postali podobni duhovom in se ne dotikajo niti tal, niti sten. Vse neprijetnosti so minile in interes za polet se veča od trenutka do trenutka. Potniki so pri polni zavesti, letalo pa drvi skozi redke zračne plasti s štirikratno brzino topovske kroglice. Toda zopet so se morali privezati, dočim je nediscipliniranega potnika zračni pritisk tresel ob tla. Nato so pričeli delovati aparati za zmanjšanje brzine in letalo se je spustilo v normalno atmosfero. V nekaj sekundah so srečno pristali v Lakehurstu. Vožnja je trajala le 26 minut.

Zazidana živa starka

V vsej Južni Tirolski vzbuja veliko pozornost in povzroča silno razburjenje zločin, ki je bil že ponovno odkrit v kraju Pergine. Nedavno so varnostni organi doznali, da imajo pri neki rodbini že dolgo vrsto let zaklenjeno neko bedno stanko, ki ji ne privoščijo belega dne. V prizadeti hiši so res našli 58letno slaboumno Domeniko Fontanari že celih 14 let takorekoč zazidano v temni kleti. Edini možen vhod v ta prostor oziroma iz njega bi bilo okence, ki pa je od zunaj zabito. Strašno življenje zaprte starke je tako vplivalo na njeno duševno stanje, da je popolnoma znorela in ni mogla dati nikakih pojasnil zaslišujočim orožnikom. Brat in sestra nesrečnice, ki so vsi iz zelo ugledne rodbine, sta bila pretirana. Zanimivo je, da te vrste zločin ni bil prvi v tem kraju.

Zadnji signal

Pred dnevi je privozil brzovlak London-Manchester na kolodvor Duffield. Ker so bili vsi signali postavljeni na »nevarnost«, je strojevodje zaustavil lokomotivo. Kurjač je odšel do prve signalne hišice in prestrašen opazil kretničarja mrtvega. V službi ga je zadela kap. Z naporu poslednjih moči je hrabri John Rosse zaprl dohode na kolodvor in preprečil nesrečo. S smrtjo v srcu je ostal zvest svojim dolžnostim.

Sokolstvo

Na Sokolskih akademijah vidimo vedno nastop oz. točke ki so v dotičnem kraju in pod dotičnimi razmerami višek telesne vzgoje in vaditeljevo-vzgojiteljeve sposobnosti. Na taki akademiji vidiš, v kaki smeri boš vzgojen in kako se bo vzgajala tvoja deca. Sokolsko in telovadno vzgojeno telo je močno in široko v svoji sili in to jakost, gibčnost in odpornost vidiš na vseh telesih, ki se ti kažejo na vsaki taki akademiji. Tak, kakoršni so ti-le, naj bi bili vsi — za tem teži Sokol. Na akademijah spoznaš sokolsko telesnovzgojno delo in njega uspehe, tu se ti bo prikupila naša vzgoja in tu boš našel svojo pot k bratstvu in zdravi moči. Dne 30. novembra ob 20. uri v Narodni dom!

Starešinstvo Mariborske sokolske župe opozarja vse brate in sestre, ki pridejo v Maribor na proslavo ujedinjenja, da je zbor Sokolstva za sprevod točno ob pol 10. uri na dvorišču v Narodnem domu. Udeležba v civilu z znakom. — Istočasno opozarjamo na akademijo Sokolskega društva v Maiboru, ki bo na predvečer proslave, t. j. 30. tm. ob 20. uri v Narodnem domu. — Zdravo!

8 milijonov za žrtev, Vestrisa

Iz Newyorka poročajo, da je Amerikanec Orris Stevens, ki so ga povodom katastrofe »Vestrisa« rešili, tožil paroplovno družbo, kakor tudi podjetje, ki je gradilo »Vestrisa« za odškodnino 25.000 dolarjev radi izgube svoje žene. Stevens trdi, da parnik »Vestrisa« sploh ni bil sposoben za plovo, ker je bil na več mestih trhel in navrtan. Razen tega tudi ni bil pravilno natovorjen, kar ga je nagibalo. Na »Vestrisu« tudi ni bilo dovolj oficirjev in mornarjev, tudi rešilnih čolnov ni bilo za vse pasažirje. Sodišče je na podlagi tožbe odredilo, da se zaslišijo vsi rešeni oficirji in moštvo »Vestrisa«, okrog 180 po številu. Tožba je vzbudila velik interes v vseh krogih.

Ženske — močnejši spol

Dr. Efrain Milford, predsednik medicinskega društva v Newyerseyu, je na zadnjem občnem zboru dejal: »Danes so Amerikanke v boljši fizični kondiciji od moških. Svilene nogavice, dekolteji na prsah in hrbtu, lahke in svetle obleke, dopuščajo ultravijoletnim žarkom, da vršijo svoj blagodejni vpliv, dočim so moški v temnih in težkih oblekah, ki jih dušijo od vratu do peta, prikrajšani za dragoceno solnčno energijo. Pametno bi storili, ako bi opustili ovratnik in nosilil izrezane srajce s kratkimi rokavi, kratke hlačke z golimi koleno in brez nogavic. Ženske brez strahu in srama dokazujejo, da so močnejše. V plavanju so izredno vztrajne, čeprav je voda hladna, dolgo igrajo tenis in že delj časa kot moški. Ženske znajo tudi primerno počivati. Često uporabljajo za oddih čas, pri frizerju ali manikirki, dočim se moški razburja o celo pri brivcu.«

Ledenica za ljudi in živali

V Moskvi se ukvarjajo z načrtom o zgradbi velikega hladnega muzeja, v katerem bi lahko ohranili telesa ljudi in živali po več tisoč let. Muzej nameravajo graditi v Sibiriji ali daleč na severovzhodu, kjer je temperatura stalno pod ničlo, kar bi organska telesa zavarovalo pred razkrajanjem. V omenjenih krajih so raziskovalci našli mamute zelo dobro ohranjene. Njih meso je bilo celo užitno. V hladnem muzeju bi hranili ljudska telesa vseh ras in živali vseh vrst. Stroški gradbe so preračunani na deset milijonov rubljev.

Dobra priča.

Zakonski mož je na zatožni klopi radi zlostavljanja svoje žene. Njegov prijatelj je za pričo.

Sodnik: »Ste bili navzoči ob pričetku boja?«

Priča: »Da, saj sem bil za pričo pri poroki!«

1. decembra naj bo mesto v zastavah!

Šport

Zimski sport

Prvi izleti smučarjev.

Zimsko sportni odsek ISSK Maribora priredi v soboto in nedeljo dva smučarska izleta na Pohorje in Košenjak.

Prvi izlet na Klopni vrh.

Pesek, Roglo, Planinko in nazaj vodi sekciji načelnik g. Golubovič. Odhod iz Maribora v petek ob 17.10, odhod 18.34 do postaje Fala. Prenoči se na Klopni vrhu. V soboto ob 9. odhod proti Pesku in naprej. Drugo noč se prenoči na Pesku. V nedeljo smuk po Rogli in Volovski planini. Poročila o snežnih in vremenskih prilikah na Pohorju zatrjujejo, da je na zapadnem Pohorju za smuko dovolj snega. Klopni vrh 40 cm, višje lege do in nad pol metra.

Drugi izlet organizira zimsko-sportna sekcija ISSK Maribora v Dravogradu pod vodstvom g. Koroše. Odhod iz Maribora v soboto zjutraj ob 5.40 do Dravograda. Odhod iz Dravograda ob 8. na Košenjak (3 ure) do kmeta Branda, kjer se tudi prenoči. Od Branda, na Speikogel (avstrijsko ozemlje, 3 ure), in nazaj preko Rosshütte in Ojstrice. Snega je tudi v predelih krog Dravograda, za smučanje dovolj, najmanj pol metra. — Hrano je treba vzeti za en dan s seboj. Oprema popolnoma zimska. Povratek ob 17.24.

Pozivamo članstvo, kakor tudi smučarje ostalih klubov, da se izletov v čim večjem številu udeleže. Natančna pojasnila daje trgovina Roglič na Grajskem trgu in trgovina Baloh v Vetrinjski ulici.

Sankači.

Edina sankaska tekma v naši državi, ki jo prireja vsako leto ISSK Maribor, se bo vršila tudi letos, toda v znamenju desetletnice klubovega sportnega udejstvovanja. JZSS je odobril 6. januar za prireditev jubilejne sankaske tekme za prvenstvo Pohorja 1929. Že danes opozarjamo vse sankasce na navedeni termin, predvsem pa na nujnost trenin-gov.

ZA ILGERJEV POKAL.

V nedeljo ob 4. uri popoldne se bo na igrišču »Maribora« odigrala finalna tekma za Ilgerjev pokal med prvakom v okrožju ISSK Mariborom in SK Železničarjem. Znano je, da je Železničar na tretjem mestu v tabeli, toda kljub temu zelo nevaren nasprotnik, ki daje mnogo posla tudi najmočnejšim in rutiniranejšim moštvom. »Maribor« je kljub izgubam, ki jih je utrpelo moštvo, v zelo dobri kondiciji in ima mnogo izgledov, da si v prvem tekmovalju pribori dragoceno sportno trofejo. Sodil bo g. dr. Planinšek.

Zagrebski gostje v Mariboru.

Na državni praznik gostuje v Mariboru proti SK Železničarju prvorazredno zagrebško moštvo SK Železničar, ki se je v prvenstvenih tekmovaljih plasiralo na četrto mesto in prehitelo Concordio. Železničarji prihajajo iz Zagreba redkokedaj v Maribor, vedno pa zapuste najboljši utis. Pričakovati je, da bo tudi letošnje gostovanje odličnega moštva vzbudilo primerno zanimanje in nudilo nasprotnikom vredno igro. Zanimivo srečanje bo sodil g. Nemeč.

Sodniška sekcija (službeno).

Prijateljsko tekmo SK Železničar (Zagreb - SK Železničar (Maribor), ki bo v soboto ob pol 15. sodi g. Nemeč. Prvenstveno ISSK Maribor-SK Svoboda (na igrišču Maribora) sodi g. Mohorko. Prvenstveno tekmo rezerv ISSK Maribor-SK Svoboda sodi g. Vesnaver, a tekmo rezerv SK Rapid - SK Železničar-gosp. Bizjak.

Sprememba razpoloženja.

»Papa, pismonoša z denarjem je tu!«
»Tako pridem, zlati moj sinko!«
»Plačati imaš neke dolgove!«
»Zakaj mi pa tega nisi takoj povedal, tele zabito...«

Med otroci.

»Tetca, potegni strička ven!«
»Kaj pa misliš, dete? Saj strica ni tu!«
»Pa pravi vedno papa, da imaš strička v žepu...«

Tehnika bo prekosila fantazijo

Minulo nedeljo je inženjer Kurt Volkart preiskoval na dirkališču Avus pri Berlinu svoj izum — nov raketni avtomobil. Vozilo je vodil sam izumitelj in je na 400 m dolgi progi dosegel hitrost 60 km. Poizkus se je docela posrečil. Konstrukcija je nova in je preizkušeno dobro prestala. Voznikovo mesto je pri modelu Volkarta popolnoma na sprednjem delu avtomobila in tudi ležišče raket ni na običajnem mestu. Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da raket niso povzročile močnega treska, kakor je to bilo pri prvotnih poizkusih. Razen tega je Volkart doprinesel tudi dokaz, da se raketno vozilo lahko ustavi na poljubnem mestu, ker se izgorevanje raket lahko avtomatično prekine.

Čeprav so v poslednji dobi izumitelji, predvsem genialni Opel, prenehali s poizkusi, se vendar delo na izpopolnjevanju raketnih vozil mrzlično nadaljuje. Prihodnje leto bodo v Nemčiji preizkusili prvi raketni aeroplan. Kakor hitro bodo poizkusi uspeli, bodo zgradili aeroplan, ki sicer ne bo ponesel prve potnike na luno, pač pa bo potoval v Ameriko v veliki višini, v takozvani stratosferi. Zdravnik dr. Schlör opisuje v nemški reviji utopijo o občutkih potnikov na prvi vožnji med Ameriko in Evropo.

Polet se bo vršil 22. novembra 1938. Stratosferski eroplan ima dva propelerja, katerih naloga je dvigniti aeroplan na primerno višino, predno pričnejo izgorevati raketne, polnjene z alkoholno kislino. Pred poletom si potniki ogledajo notranjost kabin. Sedeži so montirani navpično na smer leta. Točno ob 13. je letalo krenilo z letališča in potniki so občutili, da se dvigajo z izredno brzino. Po treh minutah je slišati nenavaden šum in potniki so z vso silo pritisnjeni v mehke sedeže. Kri jim je udarila v glavo in vsem se dozdeva, da jih davi ogromni orjak. Roke so postale negibne, težke kakor svinec. Z največjim naporom je mogoče vzeti uro iz žepa. Radi velikanske brzine pa so vsi predmeti postali abnormalno težki in žepna ura je odletela z vso silo v nasprotno smer in se razbila. Potniki občutijo krče v želodcu. Iz megafona je slišati glas poveljnika.

Tepla Thurston:

Sovražnikova žena

Prvi del.

»Kako pridete? Ker takih stvari ne zna nihče tako sijajno urediti.« je odgovoril s smehom.

»Mislili ste, da se bo Irska prej upognila, kot pa zlomila, kaj ne? Videla sem tisti večer, kako so se Vaši ljudje trudili v potu svojega obraza. Rada bi vedela, kako so o svojih uspehih potem poročali vladi! To je za smeh! Zmagovalno zunanost mogoče imate, Irska ima pa to voljo in to je več.«

Udobno se je naslonil.

»Ali niste dejali, da Stephen ne bude posebno Vašega zanimanja za Irsko?«

Bila je razvneti in še premalo oprezn.

»Ne, ne trudi se. Prepušča me samo sebi. Sedi in opazuje.«

»In vendar ste Maddena često videli?«

Naenkrat je postala pozorna in oprezna.

Na to, kar mu je dejala, pa on ni bil pripravljen:

»O, o zajutruku v hotelu ste slišali! Saj ne boste mislili, da Vam bom to razlagala. To je gotovo že Francis opravil.«

»Da, o tem sem slišal. Ali želite vedeti, kaj sem rekel Francisu?«

»Če mu je prav, mi bo že sam povedal.«

»Jana Carroll — sem mu rekel — je edina žena v Londonu, ki lahko kaj takega napravi, a da niste Vi niti za pičico modrejši.«

»Dobro! Tega mi seveda ne bi pravil.«

Minister se ni mogel ločiti od svoje misli.

»Navdušeni ste postali, draga Jana, je dejala po kratkem molku. Angleška navidezna zmaga, irska volja do zmage — ti bacili so morali od nekega prileteti k Vam. Potni list tega mladega Irca se mi zdi nekako v nevarnosti. Naj bi rajši gledal, da se odpravi domov. Ljudje bi lahko govorili! Ali poznate imeni Parnell in gospa O. Shea? Zgodbo teh dveh? Irci so čudno ljudstvo. V navdušenju za moralo so vulkanično strastni. Če bi zvedeli tam na Irskem, da porablja mladi mož v Londonu svoj čas v Vaši družbi, potem bi lahko mi — namreč pri vladi — znižali nagrado na njegovo glavo na par beličev. Njegova glava bi ceno sploh izgubila. Irci bi potrebnost sami in zastoj opravili. Za svojo osebo pa imam rajši čednejša sredstva. Gotovo je mladi mož

podvržen uplivom, mi pa nočemo v tem iskati koristi. Zlasti, ker ste zraven Vi, naša ljuba Jana.«

Naša ljuba Jana! Kako rafinirano je bilo vse! Radi bi jo izkoristili, a ne vedo ničesar o novem svetu, ki se je odprl v Jani. S tem niso računali, da se je posvetila irski stvari. Niso slišali, kakor Jana — tragičnega trkanja Irske na vrata sveta.

Maddenov potni list ne bo podaljšan, če ona — Jana tega ne želi. Če bo to željo izrazilo, se bodo nadalji, da se bo dalo mnogo iz nje izvleči. Za njeno srce se pri tem seveda ne bi nihče brigal.

»Ali ste hoteli prej reči, da bi vlada Maddenu dovoljenje bivanja odtegnila?«

»Ali bi Vam bilo to neljubo?« je bilo njegovo protivprašanje.

»Saj me vendar ne mislite prepričati,« je odgovorila s smehom. »da bi vlada na migljaj mojega prsta izpolnila mojo željo? Možno je interesanten. To priznam, če že mislite, da bi morala nekaj izpovedati.«

»Posebno zanimivo bi pa bilo slišati to, kar Vam je zadnjič pripovedoval,« je menil minister. »Slutim, da Vam je navdušeno pripovedoval, kako hoče njegova stranka vztrajati.«

»Res je.«

»Ali je kaj namigaval o naklepih, ki se nameravajo tu pri nas?«

»Mislite v Angliji?«

»Da! Povem Vam zaupno, da imamo od policije že opozorila.«

»Če bi bil kaj pravil ali grozil, bi bili itak slišali oni večer pri večerji. Saj ste bili poleg.«

»To vse sem slišal. Vprašati sem Vas pa hotel, če je Vam osebno kaj takega pravil...«

»Pri onem slavnem zajutruku?«

Zasmejal se je.

»Najbrž se Vam zdi, da smatram tisti zajutrek za nekaj silno neobičajnega. Moja ljuba, ljuba Jana, vsaki dan bilahko sedeli s samim Luciferjem, pa ne bi bil radoveden. Radovednost je za ljudi, ki nimajo dela, jaz ga imam pa preveč.«

»Vi torej mislite, da mi zaupa?« je vprašala.

»Mogoče še ne, — bo Vam pa gotovo.«

12.

Drugi dan se je Stephen za krajši čas odpravil v Warwickshire.

V spalnico je prišel k njej po slovo. Kadar sta se poslavljala za kratek čas, ga je morala natančno izprašati, če ni kaj pozabil. Ko je tudi tokrat to opravila, je vprašala:

»Dicky, ali pišeš o ustaji?«

»Za otroke?« je menil.

»Tudi, če hočeš — ali mogoče za mene?«

Pripomnil je, da je že enkrat govoril

o zgodovini, ki je za opisovanje še prevroča, potem pa vprašal:

»Ali misliš, da naj pišem?«

»Ne, ali sinoči je nekdo trdil, da se s tem že baviš.«

»Kdo pa?«

Pripovedovala mu je svoj razgovor z ministrom.

Sedel je k njej na posteljo ter jo prijel za roko.

»Irska je zame več kakor kaka modna snov. Iz domišljije o njej ne morem pisati. Sedaj se še ne da govoriti o zgodovini irske ustaje.«

»Ali bo enkrat irska zgodovina? Kdaj bo vse pri kraju?«

»Irske zgodovine ne bo,« je odvrnil Stephen, »dokler Anglija svojega strahu pred Irsko ne premaga, ali pa dokler temu strahu ne podleže. Strah je deloma geografično utemeljen, deloma je pa radi svetovnega mnenja. Ustaja je sledila ustaji. Ali se čudiš, da je Irska ravno vojno vzela za dobro priložnost svojega osvobodilnega boja? Tudi v dobi prejšnjih vojn so bile irske ustaje. Madden ima prav, ko pravi, da sedaj ni več upor, temveč vojna, če bodo Irci lahko dovolj dolgo izdržali.«

»Kaj ne, Dicky, Ti veš mnogo o tem, veliko več kot mi poveš?«

»Toliko vem, kolikor lahko vidim z lastnimi očmi.«

»Ali bomo zmagali?«

»Kdo — mi?«

»No, vi vsi, Irska.«

Nagnil se je k njej ter jo poljubil na čelo.

»Vedno se vprašujem, zakaj si me Ti vzela,« je rekel zamišljeno.

Začudeno ga je pogledala.

»Mislim,« je razlagal, »po kakem čudnem naključju sem ravno jaz tebe iz Carmoutha odvedel v svet.«

Potem je odšel.

Jana je obedovala z Draperjem v Savoyu ob enih in ko se je vrnila ob polštirih domov, je hotela poležati do šestih. Trikrat je bil obisk in Britton ga je odpravil, kakor mu je bilo naročeno.

Ob šestih je prišla Louisa.

Jana se je pa sama oblekla ter kmalo zapustila hišo. Oblečena je bila preprosto, prej popoldne v Savoyu pa tako, da so se vse oči koncentrirale na Draperjevo mizo.

V naglici telefonskega razgovora je označila vežo Carlton hotela za sestanek.

Carlton ni Maddenu ničesar pomenil. Ravno tako bi mu bila lahko navedla kot kraj sestanka kraljevsko palačo ali pa pa kako ulično svetilko. S svojimi naglimi energičnimi koraki je stopil v hotel: Sluga je planil na njegov klobuk. Ni mu ga hotel izročiti.

»Prišel sem samo, da počakam na neko damo. Kje se pa sploh čaka tu pri vas? Ali tu?«

Našla ga je sedečega v veži s klobukom na kolenu, z očmi proti vzhodu. Zagledal jo je in skočil na noge.

»Saj ne zahtevate, da ostaneva tu, kaj ne?« so bile njegove prve besede.

Pravil ji je, da je odkril neki lokal pravil je to tako, kakor da prostorov, na katere je naletel, poprej še ni bilo.

»Sinoči sem tu večerjal sam, ne — pozneje, ko sem pil kavo, je prišla še neka ženska.«

Smejala se je, v srcu je pa le občutila bolečino.

Ko sta si izbrala prostor, je naravnost vprašala:

»S kakšno žensko ste pili kavo?«

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Mali oglasi, ki objavljeni v posredovalne in specialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zanimivo, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Za hišnico

gre močna delavna žena, vojna vdova z odraslimi otroci. Ceni, ponudbe naj se vpsoljejo na upravo lista pod »Hišnica«.

Učence

se sprejme. Foto-atelje M. Japelj. 2250

Stanovanje

eno do 2 sobi in kuhinjo išče mirna stranka brez otrok. Naslov pove uprava lista. 2248

Hotel »Mariborski dvor«, A. Oset,
Telefon 302. Autogaraže, kopalnice, novo dozidanih 24 moderno urejenih sob. Zbirališče copatarjev. Andrejev sejm! 2255

Singer šivalni stroj

prodam po nizki ceni. Daris, Gosposka ulica 28, dvorišče. 2246

Električne inštalacije
popravlja, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. XX.

Meblovano solčno sobo

oddam s 1. decembrom. Pristan štev. 6. — 2247

Krojači - Čevljarji
ali drugi manjši obrtniki — lep, svetel, suh lokal oddam takoj v najem. Koroska cesta 101. 2265

Krasno solčno sobo

z uporabo kopalnice oddam eni ali dvem boljšim osebam. — Naslov pove uprava lista. 2250

Važno za vse!
Popravlja šivalnih in pisalnih strojev, gramofonov, otroških vozičkov, koles in motorjev. Emajliranje in poniklovanje. Shramba koles in motorjev čez zimo. Vse to izvršuje najkulantnejše in po brezkonkurenčnih cenah meh. delavnica in trgovina dvokoles, pisalnih in šivalnih strojev, Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 2147

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilgerjev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Velika izbira sukna

za moške in ženske plašče od Din 50.— naprej pri I. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. XX

Najlepše in najcenejše Miklavževo darilo za naše malčke sta lepo ilustrirani knjižici

Dolgouhi Jernejček in Princeasa v pomaranči

Broširana knjižica Vas stane samo 12 Din, vezana 16 Din v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta štev. 13

Rokavice

in nogavice

vseh vrst, kupite najceneje pri Fr. Podgoršek nasl.,

Fr. Bela Slovenska ulica št. 7

Zastopniki se iščejo!

Vorni red veljaven od oktobra

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Dunaja	1 15	brzi	Trst	1 45
	Trsta	2 56		Zagreb (Sušak, Split)	2 10
	Zagreb (Sušak, Split)	8 10		Dunaj	4 —
potniški	Ljubljana (Postojna, Zagreb)	4 01	potniški	Zagreb (Ljubljano)	5 20
	Čakovca, (Murska Sobota)	6 58		Kotoriba (Mur. Sobota)	5 35
	Poljean	7 31		Celovec	5 40
	Prevalja (Slovenjgradec)	7 38		Dunaj	6 5
mešani	St. Ilja	7 42	mešani	St. Ilj	6 40
potniški	Dunaja	8 14	potniški	Vel. Kanizo (Mur. Sobota)	8 24
	Velike Kanize (Mur. Sob.)	9 10		Dunaj	8 55
	Ljubljane (Zagreb)	9 37		Po-tojno (Zagreb)	9 20
	Trsta (Zagreb)	11 52		Falo	10 30
	Falo	11 58		Ormož	10 40
	Semmering	12 32		Dunaj	13 10
	Celovec	12 58		Celovec	13 20
brzi	Praga (Dunaj)	13 53		Rakov	13 25
potniški	Ormoža (Mur. Sobota)	14 40	mešani	St. Ilj	13 30
brzi	Beograda (Split)	14 51	brzi	Trst	14 25
	Trsta (Reka)	15 02		Beograd (Split)	14 35
mešani	St. Ilja	15 11		Dunaj (Praga)	15 37
potniški	Trsta (Zagreb)	16 34	potniški	Vel. Kanizo (Mur. Sobota)	16 18
	Dunaja	18 20		Falo	17 10
	Vel. Kanize (Mur. Sobota)	18 21		Ljubljane (Zagreb)	17 20
	Falo	18 41		Celovec (Slovenjgradec)	18 34
mešani	St. Ilja	20 31	mešani	St. Ilj	18 45
potniški	Baljana	21 —		Pragerske	19 20
	Brucka ob Muri	21 34	potniški	Dunaj	2 —
	Kotoriba (Mur. Sobota)	21 47		Čakovca	21 06
	Zagreb (Ljubljane)	22 —		Trst	23 25